

Nationale Jeugdzorg Prijzen 2005

De Stimuleringsprijs

Rapport van de vakjury

Voor deze eerste editie van de Nationale Jeugdzorg Prijzen zijn er maar liefst 41 inzendingen binnengekomen voor de Stimuleringsprijs. Daaruit kan men afleiden dat er het nodige animo is om de jeugdzorg te verbeteren en dat er in 41 gevallen genoeg enthousiasme is om een gooi naar de Stimuleringsprijs te doen.

De Stimuleringsprijs wordt toegekend door een vakjury, samengesteld uit deskundigen op verschillende deelgebieden binnen de jeugdzorg. De vakjury bestaat uit:

- mevrouw Margo Vliegthart, voorzitter van de BVE-raad, voormalig staatssecretaris VWS, en voorzitter van de vakjury,
- de heer Wim Slot, directeur PI Research en bijzonder hoogleraar jeugdbescherming aan de Vrije Universiteit Amsterdam,
- mevrouw Maja Deković, hoogleraar ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit Utrecht,
- mevrouw Corine de Ruiter, programmahoofd Trimbos Instituut en bijzonder hoogleraar forensische psychologie aan de Universiteit van Maastricht,
- de heer Jelle Drost, universitair docent jeugdzorg aan de Rijksuniversiteit Groningen,
- de heer Kees Bakker, directeur NIZW Jeugd

De jury heeft bij de beoordeling van de inzendingen gewerkt met de volgende vragen.

1. Richt het plan of idee zich op een belangrijk probleem?
2. Is de aanpak goed onderbouwd?
3. Is het aannemelijk dat deze aanpak tot goede resultaten zal leiden?
4. Is het plan of idee praktisch te realiseren?
5. Is het plan origineel en innovatief?

Wat dit laatste punt betreft, de jury heeft laten meewegen of het ingediende plan naar zijn idee tot het reguliere werk van een instelling behoort of werkelijk iets nieuws, iets extra's is. Het invoeren van een vernieuwing die bij andere instellingen in de jeugdzorg al gemeengoed is, komt daarom niet in aanmerking voor de Stimuleringsprijs. Ook al is het voor de betreffende instelling wel degelijk nieuw, de jury wil de prijs toekennen aan een plan of idee dat voor de hele jeugdzorg een vernieuwing of verbetering betekent.

Het werken met bovenstaande vragen is weliswaar systematisch maar daardoor is het nog niet makkelijk om tot een selectie te komen. De grote diversiteit van de inzendingen maakt het moeilijk om ze met elkaar te vergelijken. Zonder iets af te doen aan de kwaliteit en originaliteit van veel andere inzendingen heeft de jury uiteindelijk toch vier plannen en ideeën genomineerd voor de Stimuleringsprijs 2005.

Deze vier nominaties zijn:

- Een prijs voor families, ingediend door de Stichting Eigen Kracht *Centrale* te Zwolle.
- Gevaarlijk Overgewicht van de Basegroep in Haren.
- Ander thuis van de familie Hendriks in Amsterdam Zuidoost.
- Peer Mediation van de Hoenderloo Groep te Hoenderloo.

De vakjury licht haar keuze voor deze plannen graag toe.

- Onder de naam 'Een prijs voor families' komt de Stichting Eigen Kracht *Centrale* met een idee om het geld van de Stimuleringsprijs te benutten. De Stichting wil met het geld van de prijs een Eigen-Krachtconferentie organiseren voor vijftien gezinnen met een kind in de leerplichtige leeftijd dat een lichte verstandelijke beperking heeft. De vakjury waardeert dit initiatief en de beoogde inzet van het prijzengeld. Het spreekt de jury aan dat de cliënten en hun familie bij deze conferenties eigenaar van hun probleem blijven en dat zij ook verantwoordelijk zijn voor een oplossing. Dat veronderstelt een andere rol voor de beroepskracht: deze is eerder een adviseur en begeleider dan een hulpverlener. Deze Familiegroepsconferenties hebben al verschillende prijzen ontvangen. In het geval van het hier ingediende plan gaat het om een specifieke doelgroep bij wie deze conferenties nog niet eerder zijn toegepast, namelijk gezinnen die niet alleen te maken hebben met een bijzondere gezinssituatie, maar ook met verschillende vormen van zorg en onderwijs in al hun gecompliceerdheid.
- De Basegroep, een zorgaanbieder te Haren in Groningen, dient een plan in voor een dagbehandelingsprogramma voor gevaarlijk overgewicht bij kinderen van 2 tot 7 jaar. Dit plan richt zich op een belangrijk probleem dat snel in omvang toeneemt. De Basegroep stelt voor

om zowel het kind als het gezin waaruit het afkomstig is, te benaderen met een afgewogen mix van ondersteuning en gedragsverandering. Het gaat daarbij om preventie van medische én psychosociale problemen die deze kinderen doorgaans krijgen. Het programma bestaat uit een combinatie van elementen: zowel het vergroten van inzicht en opvoedingsvaardigheden bij de ouders als de verandering van de eetcultuur in het gezin, alsook het ontwikkelen van een gevoel van eigenwaarde bij het kind. De jury erkent het belang van de problematiek en verwacht veel van de gekozen aanpak.

- Ander Thuis is een idee dat is ingediend door het pleeggezin familie Hendriks in Amsterdam Zuidoost. De familie Hendriks wil met AnderThuis ervoor zorgen dat er meer plekken in pleeggezinnen komen voor jongeren die daar anders moeilijk te plaatsen zijn. Dat moet gebeuren door het opzetten van steunwoongroepen. Dat zijn woongroepen waar jongeren samenwonen met meerdere volwassenen die de zorg over hen op zich hebben genomen. Het betreft een vorm van collectief wonen met ondersteuning van een mentor jeugdzorg die het midden houdt tussen begeleid wonen, gezinshuis en pleegzorg. De jury vindt dit een sympathiek plan dat het gat kan opvullen dat nu nog ligt tussen pleegzorg en vormen van residentiële zorg.
- De Hoenderloo Groep heeft een plan ingediend om Peer Mediation binnen de eigen instelling te gaan invoeren. Het plan houdt in dat jongeren van 10 tot 18 jaar binnen de Hoenderloo Groep getraind worden tot bemiddelaar bij conflicten tussen andere jongeren. Het idee is dat zij aldus sociale vaardigheden ontwikkelen en actief bijdragen aan een positieve groeps- en instellingscultuur. Daarmee wordt ook de ontwikkeling van een positief zelfbeeld gestimuleerd. Dit plan maakt binnen de Hoenderloo Groep deel uit van een omvattender aanpak voor jongerenparticipatie. De Hoenderloo Groep wil daarmee de actieve betrokkenheid van jongeren bij hun eigen leefomgeving en de besluitvorming daarover verbeteren, hetgeen zowel meerwaarde heeft voor de instelling als voor de jongeren zelf. De jury verwacht veel van deze voor Nederland nieuwe benadering.

Deze vier plannen verdienen het alle vier om uitgevoerd te worden. Maar slechts een daarvan kan de prijs krijgen en dat is

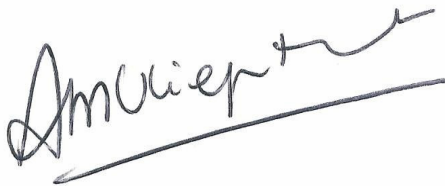
Peer Mediation van de Hoenderloo Groep.

De jury heeft hiervoor gekozen omdat het een plan is dat jongeren in residentiële voorzieningen actief inzet en laat deelnemen aan het leven in de instelling. In Nieuw-Zeeland wordt deze methodiek al veel gebruikt en daar zijn de ervaringen positief. De jury constateert dat residentiële instellingen in Nederland weinig werk maken van de sociale aspecten van het leven in een groep. De Hoenderloo Groep heeft inmiddels al een indrukwekkend aantal activiteiten opgezet waarbij de context van het leven in een groep en in een residentiële instelling positief wordt ingezet bij de vorming en opvoeding

van de aan deze instelling toevertrouwde jongeren. Op deze wijze wordt heel concreet invulling gegeven aan het begrip jongerenparticipatie: jongeren leren op positieve wijze te participeren in sociale groeps- en instellingsprocessen. Het project Peer Mediation is daar een veelbelovend voorbeeld van en daarom krijgt het de Stimuleringsprijs 2005.

Het geldbedrag dat aan deze prijs verbonden is, € 40.000,-, dient te worden ingezet om het plan te gaan uitvoeren. Het winnen van deze prijs schept verplichtingen en één daarvan is dat de winnaar over een jaar verslag uitbrengt: over de invoering van Peer Mediation, over de ervaringen die men ermee heeft en – als dat enigszins mogelijk is - met de resultaten. De vakjury feliciteert de mensen van de Hoenderloo Groep met het winnen van deze prijs en wenst hen veel succes bij het invoeren van Peer Mediation.

Namens de vakjury,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.M. Vliegthart', written over a horizontal line.

A.M. Vliegthart, voorzitter